

40
Anmeldung

Ich melde mich zum Fortbildungsseminar in Geroldswil v. 25. 7. - 8. 8. 1979 an.
Ich habe den Betrag von 100,- DM auf das Konto ICASSI 1979, Nr. 1545 bei der Volksbank in Immenstaad, überwiesen und werde den Restbetrag nach Erhalt der Teilnahmebestätigung, aber jedenfalls vor dem 1. Juni 1979, überweisen.

Kosten: *

Kursgebühren: (ausschließlich für 14 Tage)

- DM 455,- (einschl. 11 lunches) pro Person
- DM 710,- (einschl. 11 lunches) für Ehepaare
- DM 355,- (einschl. 11 lunches) für schulentlassene Jugendliche u. für Studenten, insofern sie ganztags in der Ausbildung stehen und Ausweise vorzeigen können.
- DM 140,- für Kinder

Pensionskosten: (ausschließlich für 14 Tage)

Hostellerle (Geroldswil)

- DM 744,-/pro Person Doppelzimmer mit Bad, Halbpension (Kinder unter 12 Jahren zahlen die Hälfte)

Sommerau Hotel (Deltikon) - 6 Min. von Geroldswil

- DM 465,-/pro Person Doppelzimmer mit Bad, einschl. Frühstück
- DM 353,-/pro Person Doppelzimmer ohne Bad, einschl. Frühstück
- DM 623,-/pro Person Einzelzimmer mit Bad, einschl. Frühstück
- DM 465,-/pro Person Einzelzimmer ohne Bad, einschl. Frühstück (Kinder unter 12 Jahren zahlen die Hälfte)

Motel (Spreitenbach) - 10 Min. von Geroldswil

- DM 381,50/pro Person Doppelzimmer
- DM 316,-/pro Person 3-Bettzimmer
- DM 279,-/pro Person 4-Bettzimmer

Oben genannte Preise werden sich ändern, wenn der Wert des amerikanischen Dollars sich zwischen dem 1. Oktober 1978 und dem 1. August 1979 um mehr als 5% ändert.

Ist dies Ihr erstes ICASSI? ja/nein Vorher: 19, 19, 19, 19

.....
(Name und Vorname) (Beruf)

.....
(Straße) (PLZ Wohnort)

.....
(Telefon) (Datum) (Unterschrift)

* Zutreffendes bitte ankreuzen.

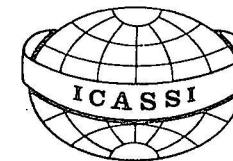
1

mensenkennis opvoeding persoonlijke groei

Ter kennismaking
een extra dik
nummer, 40 pagina's

In dit nummer:

- blz. 2 Boeken en brochures te koop
- blz. 3 Ter inleiding, door Henk van Asperen
- blz. 6 Opvoeding thuis en op school, door Bronia Grunwald, ICASSI 1978

Informatie over het
Rudolf Dreikurs Fort-
bildungsseminar, onder
leiding van ICASSI van
25-7 - 8-8 1979 te
Geroldswil-Zwitserland

- blz. 27 Ingezonden mededeling
- blz. 28 Het vrouwelijk protest en vrouwenemancipatie, door de heer C. Peper
- blz. 33 Individualpsychologische opvoeding
- blz. 34 Mijn werk als bewegingstherapeute, door mevr. E.R. von Sassen Schmidt
- blz. 39 Een nadere kennismaking met de STIP
- blz. 40 Aanmeldingsformulier ICASSI 1979

De eerstvolgende zaterdagmiddagbijeenkomsten van de N.W.I.P. in Hotel Krasnapolsky (zaal D, ingang Warmoesstraat) te Amsterdam zijn:

17 februari: spreker Dr. P. Engelsman

17 maart: spreker en thema nog onbekend

Aanvang: 15.00 uur, belangstellenden zijn welkom.

is een voortzetting van OPVOEDING EN ZELFOPVOEDING, 5^e jaargang nr. 1 en MEDEDELINGENBLAD NWIP, 28^e jaargang nr. 2

Aan de totstandkoming van deze uitgave werkten o.a. mee:
Diny Hyink
Bernard Ritchi
Toos ten Brink
Hans Maussen
Maria Dekkers
Miep van der Horst
Ali Huisman
Henk van Asperen
Mieke van der Berg
A.E. v.d. Bergh Tels
C. Peper
Margriet Ebbing
Lenie Richard Stuurman
Adrie van der Horst
E.R. von Sassen Schmidt
e.a.

Het volgende nummer van Mensenkennis, Opvoeding en Persoonlijke groei verschijnt in april 1979. Inhoud, (onder voorbehoud)
- Moed, door Erik Blumenthal,
- De mens is een wezen dat beslissingen neemt door Theo Schoenaker,
- Rational-Emotive Therapy door E. Donnerber

Bijdragen voor dit nummer en reakties op eerder geplaatste artikelen kunt u inzenden tot 15 maart a.s.

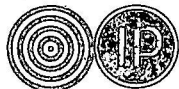
Mensenkennis, Opvoeding en Persoonlijke groei verschijnt 5 á 6 maal per jaar en heeft een totaalomvang van ± 150 pagina's. Iedere belangstellende kan door overmaking van minimaal f 25,- per jaar dit tijdschrift ontvangen.

Giro 3101100 t.n.v.
S.T.I.P. Arnhem
m.v.v. bijdrage 1979

Boeken² & Brochurs te koop!

Boeken:		Prijs:*
Rudolf Dreikurs	"Kinderen dagen ons uit" Uitg. Bert Bakker	f 25,-
Rudolf Dreikurs	"Ouders en Kinderen, Vrienden of Vijanden?" Uitg. Bert Bakker	f 25,-
Rudolf Dreikurs, Shirley Gould & Raymond Corsini	"Familienrat" Uitg. Klett Stuttgart	f 18,-
Rudolf Dreikurs	"Soziale Gleichwertigkeit" Uitg. Klett Stuttgart	f 21,-
Rudolf Dreikurs	"Grundbegriffe der Individualpsychologie" Uitg. Klett Stuttgart	f 18,-
Rudolf Dreikurs	"Psychologie im Klassenzimmer" Uitg. Klett Stuttgart	f 15,-
Rudolf Dreikurs & Don Dinkmeyer	"-Ermutigung als Lernhilfe" Uitg. Klett Stuttgart	f 12,-
Albrecht Schottky & Theo Schoenaker	"Was bestimmt mein Leben?" Uitg. Rex Verlag München	f 18,50
Erik Blumenthal	"Wege zur inneren Freiheit" Uitg. Rex Verlag München	f 18,-
Erik Blumenthal	"Verstehen und Verstanden werden" Uitg. Rex Verlag München	f 21,-
Boeken en Brochures, uitgave S.T.I.P. Westervoort:		
Vicki Soltz	"Handleiding voor Leidsters van oudergespreksgroepen" beh. bij Kinderen dagen ons uit	f 10,-
Erik Blumenthal	"Oefenboekje voor oudergroepen" Behorende bij Ouders en Kinderen...	f 5,-
Theo Schoenaker	"De Levensstijl"	f 10,-
Harold Mosak	"Vroege Jeugdherinneringen als een projektietechniek"	f 8,-
Toni en Theo Schoenaker	"Kijk op stotteren"	f 6,50
Elsa Andriessens	"De angst van het Kind"	f 3,50
Rudolf Dreikurs/ Hans Maussen	"Een eerste kennismaking met Individualpsychologie"	f 2,**
Rudolf Dreikurs/ Els Versteegh	"Uitspraken van Dreikurs"	f 1,50**
Ken Marlin	"Grondregels voor een praktische opvoeding"	f 1,**
Mark R. Arnold	"Laat ze vechten"	f 2,**

*Bovenvermelde uitgaven kunt u bestellen door de gewenste titels en het bedrag op uw girokaart te noteren t.g.v. gironummer 31 01 100 t.n.v. S.T.I.P. te Arnhem. U kunt ook schrijven of bellen naar Adrie en Miep van der Horst, Vredenburgstraat 47, 6931 EC Westervoort, telefoon 08303-2964. U ontvangt dan met de zending een akseptgirokaart. Mensen die de S.T.I.P. met een jaarlijkse financiële bijdrage steunen (min f 25,-) betalen geen verzend en verpakingskosten. Voor anderen wordt f 5,- per zending in rekening gebracht (**bij 10 stuks 25 % korting)

Een nadere kennismaking met de S.T.I.P.

Omstreeks 1971/72 bleek onder enige ouders van kinderen die stotteren behoefte te zijn om de ideeën die werden opgedaan in de gezinskursus in het Instituut voor Stottertherapie samen door te denken en verder uit te dragen. Zij leerden o.a. dat door het aannemen van een juiste houding t.o.v. het kind zijn gedrag positief kan worden beïnvloed. en dat in het algemeen de verandering van het gedrag van kinderen begint bij de verandering van de reakties van de omgeving.

Onder supervisie van het echtpaar Schoenaker werden studiegroepen van ouders gevormd, die verenigd in de "Werkgemeenschap Ouders", zich met de opvoedingsprincipes van Rudolf Dreikurs wilden bezighouden. Na de vertalingen (oorspronkelijk gestencilde) uitgave van Dreikurs boek "Kinderen dagen ons uit" en de "Manual" van Vicki Soltz, gingen de oudergespreksgroepen van start.

De deelnemers houden zich al dan niet, afhankelijk van de deelnemers zelf, aan de richtlijnen van de Manual en bestuderen de principes uit Kinderen dagen ons uit, om ze daarna in praktijk te brengen. Op de volgende bijeenkomst worden de resultaten besproken en zondig worden correcties aangebracht.

Spoedig ontstonden ook gespreksgroepen van "zelfopvoeders" en leerkrachten, waar de individualpsychologische principes betrokken worden op zichzelf en de ander. Deze gespreksgroepen zijn geen therapeutische bijeenkomsten, maar gastvrije plaatsen, waar op basis van vrijwilligheid over toepassing van de I.P. ideeën wordt gesproken en waar iedere deelnemer zich geaccepteerd kan voelen en hij bemoedigd vandaan gaat.

Om het eigen initiatief van de belangstellenden in de I.P. te stimuleren en de toepassing ervan te vergemakkelijken werd als overkoepelend orgaan van de werkgroepen de S.T.I.P. opgericht. Deze houdt zich bezig met de aanmaak van materiaal, zoals boekjes en brochures, het uitgeven van dit tijdschrift, het organiseren van lezingen en studieweekenden het vertalen en (doen) uitgeven van IP literatuur en het adviseren bij het opzetten en leiden van gespreksgroepen. Al het werk wordt gedaan door vrijwilligers (leken) en om meer mogelijk te maken doen we graag een beroep op iedereen die achter ons werk staat om een handje mee te helpen

U kunt meehelpen door:

- Een bijdrage storten op onze girorekening, als begunstiger krijgt u o.a. korting op onze uitgaven,
- Anderen met ons werk bekend maken,
- Voorlichtingspraatjes houden over Kinderen dagen ons uit op ouderavonden van scholen en verenigingen,
- Belangstellenden, b.v. burens en kennissen, bijeen brengen in een gespreksgroep,
- Bijdragen leveren voor dit blad,
- Mee te denken en mee te helpen bij mogelijke S.T.I.P. en N.W.I.P. activiteiten.

(Bel nu: 073-416189, 08303-2964 of 085-615558)

is men onhandig. Ze is één jaar in therapie geweest, ook twee maal in de week. De huisarts zei dat ze een leverstoornis had. Mensen met leverstoornissen zijn vaak heel kwetsbaar en overgevoelig voor stemmingen. Mevrouw Von Sassen deed met haar o.a. rythmische loopoefeningen, die steeds hetzelfde bleven. Het waren oefeningen die deden denken aan het rythme van de zee, aan eb en vloed. Ze werd er veel rustiger door. Verdere oefeningen hadden ook weer met het element water te maken. Water is uiterst bewegelijk en veranderlijk. Het maakt ons rustig en tegelijk heeft het een opwekkende werking. Hier ligt het verband met de bloedsomloop, die bij dit meisje geactiveerd werd. Mevrouw Von Sassen liet het meisje de beweging zien waarmee ze de medeklinker L uitbeeldde. Eurythmie is een typische "doe"-activiteit, die men nauwelijks kan beschrijven, want je haalt dan het levende eruit. Na drie weken therapie zei het meisje, dat ze tintelende handen en voeten kreeg en dat ze daarna heel warm werden. Na een jaar ging ze trouwen; ze was helemaal losgekomen en vertelde mevrouw Von Sassen alles over het naderende huwelijk. Ze zag er heel anders uit, beeldig gekleed, niet meer in die slobberige kleren. Mevrouw Von Sassen heeft haar een jaar geleden nog een keer ontmoet en het gaat erg goed met haar.

De bewegings- en schildertherapieën op het Therapeuticum Widar te Zeist worden niet door het ziekenfonds vergoed. Voor mensen die de kosten niet zelf kunnen dragen is er een fonds opgericht door artsen, waaruit de behandeling geheel of gedeeltelijk betaald kan worden. Overigens zijn de kosten niet hoog: f 16,50 per behandeling. Soortgelijke instituten bestaan in Haarlem, Nijmegen, Den Haag en Leiden.

A.E. v.d. Bergh-Tels

TER INLEIDING

Dit is dan het eerste gemeenschappelijke blad van de twee organisaties, die in Nederland de Individualpsychologie van Alfred Adler vertegenwoordigen.

De oudste van de twee is de Nederlandse Werkgemeenschap voor Individualpsychologie. Toen deze in 1947 werd opgericht was er al een voorgeschiedenis. Al in het begin van de dertiger jaren waren er in enkele steden studiegroepen en kwam een kleine kerngroep afwisselend bijeen ten huize van dr. P.H. Ronge in Utrecht en van dr. M.A. Spaander-Duyvis in Amersfoort. Ronge is vele jaren voorzitter van de Werkgemeenschap geweest. Hij was arts, psychotherapeut, schrijver, docent en vertaler van boeken en artikelen. Mevrouw Spaander, arts, docente, vestigde in haar huis een pedagogisch centrum. Zij noemde haar huis "Het Adlerhuis". Dit huis is nu van het Humanistisch Verbond en draagt nog dezelfde naam.

Ook in de dertiger jaren kwamen hier in Nederland al sprekers als Adler zelf, Künkel, Dreikurs, Müller, Lydia Sicher. Verscheidene boeken van Künkel werden vertaald en waren zeer populair. Het boek van Dreikurs: "Hoe voed ik mijn kind op" had jarenlang grote invloed. Nederlandse individualpsychologen hielden voordrachten voor ouderavonden e.d. en stichtten studiegroepen in verscheidene steden. Later heeft de Werkgemeenschap met de cursus vrij veel mensen uit verscheidene beroepen vertrouwd kunnen maken met de ideeën van Adler. De invloed hiervan is niet goed te meten, maar we kregen hierover van oud-kursisten wel bemoedigende berichten.

De jongste van de twee organisaties is de Stichting voor Toepassing van de Individualpsychologie. Grote namen zijn hier Dreikurs, Blumenthal, Schoenaker.

Rudolph Dreikurs, een groot man, die als hoogleraar in Chicago de leider werd van een groep door hem gevormde individualpsychologische academici. Hij droeg veel bij tot de theorievorming van de I.P., maar schreef en sprak

vooral over praktische zaken als opvoeding, huwelijk, sociale gelijkwaardigheid, groepstherapie enz. Tot op hoge leeftijd trok hij, soms als een wervelwind, door de wereld om aan te sporen tot en mee te werken aan het stichten van "aktiegroepen" om de ideeën van Adler en de door Dreikurs zelf uitgewerkte technieken toe te passen en te propageren. Als medebestuurder van de International Association of Individual Psychology heb ik de twee kanten van de persoonlijkheid van Dreikurs leren kennen die hem maakten tot de pionier die hij was.

Enerzijds was er zijn voortdurende propaganda voor demokratisering van relaties op alle gebieden van het leven. Anderzijds was er zijn eigen autoritaire persoonlijkheid en zijn veeleisendheid. Hij ontmoette daardoor naast veel bewondering ook vele weerstanden. Als ik het goed schat - ik heb dit niet van zo dichtbij gezien - is Blumenthal de fijnzinnige, spirituele bemiddelaar geweest die het echtpaar Schoenaker heeft geïnspireerd tot de belangrijke activiteiten, die zij nu alweer sinds jaren ontplooiën. Hadden de Schoenakers oorspronkelijk als logopedisten hoofdzakelijk op het oog hun beroepsuitoefening door de integratie van individualpsychologische technieken te verkrijgen, ondertussen zijn zij uitgegroeid, theoretisch en praktisch, tot allround individualpsychologische pedagogen en therapeuten.

In de loop van de jaren heeft de S.T.I.P. door zijn voordrachten, weekendkonferenties, gespreksgroepen en publicaties heel wat mensen bereikt. Toen Theo Schoenaker en ik indertijd een eerste gesprek hadden over onze beide organisaties, waren wij het erover eens, dat niet gestreefd moet worden naar een samenvoeging maar wel naar samenwerking.

In de tijd daarna zijn steeds meer medewerkers van de S.T.I.P. door het volgen van de cursus ook lid geworden van de N.W.I.P. en hebben leden van de N.W.I.P. deelgenomen aan bijeenkomsten van de S.T.I.P. en zich als kontribuanten gemeld. Hopelijk zet deze tendens zich voort. De redakties van de beide blaadjes hebben verscheidene

Het therapieplan was er op gericht door bewegingen in de ruimte de persoonlijkheid van de patiënt dieper met zijn eigen wilsvermogen te verbinden. Het was erg moeilijk hem als persoonlijkheid te bereiken en dit lukte eigenlijk alleen als mevrouw Von Sassen verrassingsmomenten "inbouwde", dus hem dingen liet doen die hij niet verwachtte. Zij klapte volgens een bepaald rythme in haar handen en daar moest hij dan op lopen. Ze herhaalde dit dan met een ander rythme. Na zo'n oefening leek hij vrolijker. De gebaren die de klinkers A, E, I, O, U uitbeelden werden geoefend met gedichten en er werden vormen bij in de ruimte gelopen, b.v. een gedicht over een vlam. Na één jaar van deze therapie vroegen zijn behandelende arts en mevrouw Von Sassen zich af, of het verstandig was door te gaan, omdat er gevaar bestond dat hij te afhankelijk zou worden van de behandeling. Ze hebben toen met hem afgesproken dat hij na een pauze van een jaar weer terug mocht komen. Hij kwam terug en vertelde, dat hij een nieuwe studierichting wilde gaan kiezen. Er is toen met hem de afspraak gemaakt, dat dit besluitvormingsproces, welke studie hij zou gaan doen binnen twee maanden voor elkaar moest zijn. En dat is gelukt. Twee maanden later studeerde hij Nederlands in Utrecht. Er waren in dit geval geen grote resultaten, maar hij kwam graag en respekteerde wat er met hem gedaan werd in de therapie. Hij belt nog ieder jaar op om te vertellen hoe het met hem gaat en om weer een periode heilrythmie te doen.

Het tweede voorbeeld ging over een tenger meisje, altijd gekleed in wijde, vormeloze kleren. Ze was erg onrustig, rookte voortdurend en kon haar handen niet stil houden. Ze kon nooit rustig iets doen, dat was eigenlijk haar probleem. Ze was altijd heel geëmotioneerd als ze binnenkwam. Later bleek dat ze bang was dat er ook hier weer eisen aan haar zouden worden gesteld. Ze had rode wangen van emotie, maar die warmte drong niet door in haar handen en voeten, die waren altijd ijskoud en nat. De therapie beoogde de warmte tot in haar handen en voeten door te laten dringen. Waarom is dat zo belangrijk? Met koude handen kan men niets doen,

steeds gedwongen iets te presteren, wat anderen gaan beoordelen. Veel jonge mensen tegenwoordig gaan vragen: mogen we dan eigenlijk ook nog mens zijn bij al deze prestaties; wie geeft ons antwoord op de vragen die wij als mensen hebben? Deze jonge mensen hebben verwachtingen ten opzichte van de wereld en ten opzichte van de oudere generatie. Er zullen meer mensen moeten komen, die deze jonge mensen antwoord kunnen geven. Wij als therapeuten mogen de mensen, die zich in deze prestatie maatschappij niet thuis voelen, die verdwalen en hun weg niet meer kunnen vinden, een stuk op hun weg begeleiden. Ten dele doen we dat als ons werk, om er geld mee te verdienen, maar dat is voor ons niet de belangrijkste reden. Wij proberen iets meer te geven dan wat er op dat moment gevraagd wordt. En daar ligt dan de verbinding met het verhaal over het Scandinavische gebruik, dat men op de rustplaats iets achterlaat voor een ander, zodat hij daar verder mee kan komen.

Mevrouw Von Sassen vertelt over twee therapieprocessen. De eerste was een man van 30 jaar, smal en groot met zwarte doordringende ogen en zwarte ongekamde haren. Er straalde een geweldige angst en onzekerheid van hem uit. Hij gedroeg zich als een kind vóór de puberteit. Hij was aan verschillende beroepsopleidingen begonnen, maar had nooit iets afgemaakt. De medische diagnose was: hij voelt zich als een miskend genie en heeft aanleg tot schizofrenie. Het is dan nodig als therapeut een beetje afstand te nemen van dat begrip schizofrenie, zodat het mogelijk is spontaan en vrij tegenover de patiënt te staan en hem de vrijheid te geven zo te zijn als hij is. Mevrouw Von Sassen heeft geprobeerd gedurende een jaar, waarin hij iedere week twee maal een half uur kwam, om de gesprekken die ze met hem had en de bewegingen in de ruimte met elkaar in evenwicht te brengen. De gesprekken waren moeilijk, omdat hij meende altijd gelijk te moeten hebben. Hij was heel intelligent maar zeer wilswaak. Schizofrenie is eigenlijk de aanleg om de intelligentie niet te gebruiken om handelingen zinvoller te maken, maar de intelligentie gaat z'n eigen gang en daardoor doet men dan zinloze en nutteloze dingen.

keren contact gehad, wat er tenslotte toe geleid heeft dat u - nadat de beide besturen zich akkoord verklaard hebben - nu de eerste gezamenlijke uitgave voor u ziet. We hopen dat dit gezamenlijke tijdschriftje de beide organisaties, hun doelstellingen en hun samenwerking ten goede zal komen.

Dit zal natuurlijk niet in de eerste plaats afhangen van de grote figuren, die in dit voorwoord zijn genoemd, maar van mensen als Lenie Richard, Loucky van Dijk, Dien Strobosch, Miep en Adrie van der Horst, Hans Maussen en al die anderen die ik graag zou noemen. Mensen die hart voor de zaak hebben en hun werklust, creativiteit en kennis omzetten in het verzetten van bergen werk. Verder zal het slagen van deze proef afhangen van de lezers. Als u ons kritisch begeleidt en ons attent maakt op fouten zullen wij naar het woord van Adler "onze grote fouten door kleinere kunnen vervangen".

Henk van Asperen
oud-voorzitter van
de N.W.I.P.

**Laten we erkennen,
dat in elk van ons
geweldige krachten schuilen,
maar dat we die
niet kunnen gebruiken,
zolang we onszelf
als slachtoffers zien**

Rudolf Dreikurs (1897-1972)

Alfred Adler: GRONDBEGINSELEN VAN DE INDIVIDUAL
PSYCHOLOGIE

OPVOEDING THUIS EN OP SCHOOL

Gepresenteerd door: Bronia Grunwald

ICASSI 1978, Colchester, Engeland

Vertaald door Mieke v.d. Berg

Opvoeding thuis en op school

De opvoeding van het kind begint bij zijn geboorte. Dit is voor veel ouders moeilijk te accepteren, omdat ze de mogelijkheden van het kind, om zich aan de omgeving aan te passen, onderschatten.

Adler stelde, dat kinderen onmiddellijk na hun geboorte hun ouders beginnen te "dresseren". Ik zal dit aan de hand van een voorbeeld duidelijk maken:

Twee dagen nadat mijn buurvrouw uit het ziekenhuis was gekomen met haar pasgeboren zoontje, vertelde ze me dat het kind begon te huilen zodra zij niet meer tegen hem praatte en zodoende kon zij haar werk niet doen. Zij besloot het eens met de televisie te proberen en natuurlijk, toen de baby het geluid van de t.v. hoorde hield hij op met huilen. Door dit voorbeeld zien we dat deze baby z'n moeder al aan het leren was hem z'n zin te geven. Toen de moeder zich realiseerde dat dit het begin van verwennen was, liet ze de t.v. uit en liet het kind huilen. Het duurde een dag om het hem weer af te leren.

De moeder

Aangezien de moeder het nauwst contact heeft met het jonge kind is zij de belangrijkste persoon in zijn eerste jaren.

Mevrouw Von Sassen werkt in Zeist bij het Therapeuticum Widar. Er werken daar sinds 4 jaar 5 huisartsen en 4 specialisten (2 psychiaters, 1 gynaecoloog en 1 internist) samen met een even groot aantal kunstzinnige therapeuten. De kunstzinnige therapeuten zijn: 3 heileurythmisten, 1 schildertherapeute, 2 rythmische masseurs en 2 mensen, die rythmische- en bewegingsbaden geven. Wat betekent de naam Widar? Widar is de naam van een germaanse god. In de Scandinavische landen bestond een gebruik, dat tegenwoordig nog wel wordt nageleefd. Scandinavië is heel dun bevolkt en men kan daar uren lopen zonder een huis of een mens tegen te komen. Als men daar vroeger te voet op weg was als reiziger, kwam men bij rustplaatsen die al eeuwenlang voor dit doel gebruikt werden. Men kon daar rusten en de voorraden gebruiken die men bij zich had. Een deel daarvan at men zelf op en een deel liet men achter. Als nu een andere reiziger daar langs kwam die niets bij zich had, dan kon hij daar iets vinden dat hij mocht gebruiken. Het is een zeer zinvol gebruik om iets mee te nemen, dat men zelf niet nodig heeft, maar dat men aan een ander kan geven, zelfs al kent men hem niet. Wij zijn allen reizigers en sommigen van ons dragen misschien een wat grotere rugzak dan anderen en sommigen hebben helemaal geen rugzak bij zich. Die laatsten hebben iets nodig. Er zijn op de wereld altijd mensen, die iets nodig hebben, die om iets vragen en anderen die in staat zijn hen iets te geven. Als we dan gaan kijken naar artsen, therapeuten, cliënten en patiënten dan is het eigenlijk net zo. We kunnen als therapeuten met wat we geleerd hebben niets doen, als er geen mensen zijn, die ons nodig hebben.

In deze tijd in West-Europa leven we in een maatschappij-structuur, waar eigenlijk alleen prestaties belangrijk zijn en waar de ontplooiing tot mens vergeten wordt. Dat begint in het gezin waar de ouders allerlei eisen aan hun nog kleine kinderen stellen. Daarna op school worden er weer door de leraren prestaties verlangd. En dat gaat zo verder op de beroepsopleidingen en aan de universiteit. En het is hetzelfde in het beroep. Dus we worden eigenlijk

Korte inhoud van de lezing "MIJN WERK ALS BEWEGINGSTHERAPEUTE", gehouden door mevrouw E.R. von Sassen-Schmidt op 21 oktober 1978 te Amsterdam.

Mevrouw Von Sassen begint met te vertellen hoe het komt dat zij vanmiddag deze lezing houdt. Het is moeilijk om sprekers te vinden voor deze zaterdagmiddagen. Eén van de redenen is dat men - hoewel dit zeker geen Individualpsychologisch gezichtspunt is - het gevoel heeft dat zo'n lezing erg goed moet zijn. In een gesprek hierover met mevrouw Strobosch stelde mevrouw Von Sassen voor dat jonge mensen toch best op zo'n zaterdagmiddag iets over hun werk zouden kunnen vertellen en niet alleen ouderen, die al lang met de Individualpsychologie vertrouwd zijn. Mevrouw Strobosch werd door dit gesprek op een idee gebracht en vroeg of mevrouw Von Sassen misschien zelf zou willen komen vertellen over haar werk. En dit was dan het resultaat!

Mevrouw Von Sassen vertelt, dat er in West-Europa veel verschillende bewegingstherapieën zijn. De bewegingstherapie, waarmee zij al 15 jaar werkt, draagt de naam eurythmie. Eurythmie is een bewegingstherapie, die afkomstig is van Rudolf Steiner, de grondlegger van de antroposofie. Hij leefde aan het begin van deze eeuw en heeft vanuit een hele wereld- en mensbeschouwing aanwijzingen gegeven wat er met psychisch zieke mensen zou kunnen worden gedaan. Eén van de adviezen die hij gaf, ten aanzien van deze mensen, was dat het niet goed is al te veel met hen te praten, maar dat men ook kunstzinnige dingen met hen zou moeten doen. Hij raadde aan te proberen hen in beweging te brengen, hen met hun lichaam en met hun armen en handen iets te laten doen, en hen te leren dat het niet allemaal zo nuttig hoeft te zijn. Ze moeten ervaren dat ze creatief kunnen zijn en dat ze iets mogen doen terwille van het doen zelf. Zo ontstond de heileurythmie.

Het kind reageert positief of negatief op haar gedrag afhankelijk van hoe zij zich opstelt en reageert op zijn eisen. Wanneer ze te bezorgd en toegeeflijk is geeft ze haar kind een slechte start voor het leven.

De vader

De invloed van de vader hangt sterk af van de positie van de man in de omringende maatschappij. Meestal wordt de rol van de vader groter naarmate het kind ouder wordt. Hij speelt een zeer beslissende en belangrijke rol in de ontwikkeling van zijn persoonlijkheid, vooral in zijn houding t.o.v. prestatie en gelijkwaardigheid van man en vrouw. Wanneer de vader gelooft dat de man superieur is en hij lijkt ongerust of kritisch over z'n zoon, dan kan een jongetje de konklusie trekken dat hij niet genoeg man is en dit kan moeilijkheden geven bij z'n sexuele ontwikkeling. Een meisje daarentegen kan, in zo'n situatie, denken dat ze minder is door het feit dat ze een meisje is en dat er geen hoop is op vooruitgang tenzij ze net zo goed is als een man of zelfs beter en zal zo een competitie-strijd met de man aangaan en dit kan weer problemen geven in haar leven. Dus, beide ouders hebben invloed op het gevoel van eigenwaarde van het kind en zijn houding t.o.v. de wereld.

De sfeer thuis

Andere factoren die grote invloed hebben op het kind is de sfeer thuis, de relatie van de ouders onderling en t.o.v. de andere familieleden. Wanneer de ouders met elkaar wedijveren is het kind ook geneigd zich zo op te stellen. Kinderen die wedijveren zijn in feite niet zeker van hun plaats en zij zijn bang, dat iemand anders hun positie inneemt. Zij leven voortdurend in angst. Wanneer ouders een duidelijke voorkeur vertonen voor een bepaald kind en ze laten het andere kind merken, dat het een teleurstelling voor hen is, dan laat dit voor altijd littekens achter. Niets is erger voor een kind dan de

overtuiging dat een broertje of zusje meer geliefd is dan hij.

Op een enkele uitzondering na houden ouders van hun kinderen en willen ze datgene doen wat goed voor hen is. Hierin kunnen zij echter grote fouten maken. Aangezien deze fouten het gevolg zijn van onwetendheid en niet van opzettelijk negeren van het kind, moeten we oppassen hen niet te blameren. Zij zijn de dupe van hun eigen opvoeding. Ouders van nu moeten worden opgeleid hoe zij invloed kunnen uitoefenen op hun kinderen. Zij moeten geholpen worden met de bewustwording wat nadelig is voor de ontwikkeling van de persoonlijkheid van het kind: hoe zij, onbewust, het kind geholpen hebben te worden wat het is. We moeten ons realiseren dat het niet alleen belangrijk is wat de ouders doen maar ook wat het kind doet om de wisselwerking tussen die twee te begrijpen. Tengevolge van verkeerde konklusies laat het kind door z'n gedrag zijn ouders datgene doen wat hem zal helpen zijn doel te bereiken. (We weten al dat kinderen geen tijd verspillen aan datgene wat geen vruchten afwerpt - Driekurs: Kinderen dagen ons uit. Ik ga niet in op de vier doelen van het kind, daar deze al besproken zijn.) Wat ouders en kinderen doen is gebaseerd op perfecte communicatie.

Bij voorbeeld: George prikte met zijn vork in het tafelkleed terwijl hij at. Zijn moeder vroeg hem ermee op te houden omdat ze hem anders zou straffen. Hij lette niet op haar. Tenslotte pakte ze hem zijn vork af en gaf hem een tik op zijn vingers.

Toen ik dit voorval met George besprak en hem vroeg of hij wist wat zijn moeder met hem zou doen, antwoordde hij met pretogen: "Dit is haar beste tafelkleed. Zij gebruikt het alleen maar als we bezoek hebben." Hoewel hij geen ja of nee zei, bleek duidelijk uit zijn antwoord dat hij precies wist hoe zijn moeder zich voelde en wat er kon gebeuren. Er bestond een perfecte communicatie tussen hen, want ze zonden beiden een duidelijke boodschap uit. Later

Literatuur:

- Annie Romeijn, Omzien in verwondering, De Arbeiderspers, Amsterdam
 Anais Nin, Dagboeken in 7 delen, Verschenen 6 delen, Bert Bakker, Amsterdam
 Virginia Woolf, Een kamer voor jezelf, De Bezige Bij,

De individualpsychologische opvoeding is een kunst die geleerd kan worden. Deze kunst bestaat hierin te trachten het kind volkomen te begrijpen en zo weinig mogelijk autoritair in zijn ontwikkeling in te grijpen, doch het integendeel, zonder dwang, liefst op een indirecte manier, op de juiste weg brengen. De opvoeder heeft eerst dan zijn taak vervuld, als het kind aanpassingsvermogen, optimisme, moed, zelfvertrouwen, sociale belangstelling vertoont en opgewekt samenwerkt en zijn bijdrage levert.

De beste opvoeders zijn zij, die niets voor zichzelf verwachten, dank noch beloning. Het beeld van onvoorwaardelijke betrouwbaarheid, dat de opvoeder in de ziel van het kind plant wordt door de opgroeiende generaties verder gedragen. Na een voordracht van Adler over opvoeding werd in de discussie opgemerkt, dat men eerst de sociale toestanden moest veranderen, vóór men met deze nieuwe opvoeding kon beginnen. Adler antwoorde daarop, dat het natuurlijk wenselijk was de sociale verhoudingen te verbeteren, maar dat daaraan alleen mensen konden werken, die zelf reeds tot medemensen waren opgevoed. Een van de aanwezige moeders merkte op: "De sociale toestand kan men niet zo snel veranderen, maar verandering brengen in de opvoeding van mijn kinderen, dat kan ik, en morgen begin ik ermee."

(Uit: Alfred Adler en zijn werk, door Hertha Orgler)

Reeds op zeer jeugdige leeftijd bezocht hij prostituéés en zijn gehele leven had hij een sterke behoefte aan sexuele relaties met vrouwen. Daarnaast bewoog hij zich graag in intellektuele en hoge politieke kringen. Wellicht om zijn affektieve verwaarlozing te compenseren.

Uit de geraadpleegde literatuur kan gekonkludeerd worden, dat het er naar uitziet, dat de konkurrentiepositie tussen ouders en kinderen genuanceerder wordt.

Ongenuanceerd was deze bij Annie Romeijn-Verschoor en Anais Nin, minder voorzover bekend bij Virginia Woolf en hedendaagse feministische schrijvers. Ook lijkt er tegenwoordig minder behoefte te zijn een dagboek bij te houden. Er zijn tegenwoordig voor de vrouw meer mogelijkheden zich direkt te uiten in feministische groepen, vrouwenhuizen e.d. Ook schijnen geëmancipeerde vrouwen thans minder behoefte te hebben zich te begeven in kringen van beroemdheden.

Vanuit de positie van de man kan overigens hetzelfde worden gezegd. Ook de geëmancipeerde man heeft minder behoefte zich in kringen van beroemdheden te begeven, zoals bij voorbeeld Georges Simenon.

Zowel bij de man als de vrouw kan er op grond van ervaringen in het verleden een innerlijke protesthouding ontstaan. Deze protesthouding kan leiden tot het zoeken naar een eigen identiteit. De besproken vrouwelijke literatoren hebben dit weten te bereiken en hebben stimulerend gewerkt ten aanzien van de vrouwenemancipatie.

Tijdens de discussie werd onder meer nog opgemerkt, dat vermoedelijk de dominerende rol, die de man vaak speelde en soms nog speelt, voortkomt uit een minderwaardigheidsgevoel. Als we willen komen tot een werkelijke emancipatie van de vrouw, zowel als van de man, moeten we ophouden elkaar te vergelijken op vertikaal niveau, van meer of minder zijn. We zullen elkaar dan op horizontaal niveau, dus als gelijkwaardig moeten accepteren en waarderen.

Alie Huisman

bod de moeder het kind haar verontschuldigen aan omdat ze haar geduld verloren had.

Onze grootouders hadden deze moeilijkheden met hun kinderen niet; niet omdat zij altijd gehoorzaamden, maar wanneer zij dit niet deden werden ze zonder pardon op het rechte pad teruggezet, zonder dat de ouders zich schuldig voelden of zich afvroegen of hun reactie op de uitdaging van het kind nadelig voor hem zou kunnen zijn.

Onze grootouders voedden hun kinderen op in het zalig niet-weten van de nadelige invloeden van de omgeving. Zij maakten zich geen zorgen en voelden zich niet schuldig over de manier waarop zij hun kinderen opvoedden. We moeten niet vergeten, dat dit volledig in overeenstemming was met de maatschappij waarin zij leefden. Deze kinderen werden opgevoed om te functioneren in een autokratische maatschappij en daarom had deze manier van opvoeden succes.

Maar dat is niet meer zo. We leven nu in een democratische maatschappij en we moeten onze kinderen opvoeden om in deze maatschappij te kunnen functioneren. Een democratische samenleving is gebaseerd op gelijke rechten voor de mens en respect voor de menselijke waardigheid. De kinderen van nu vragen, en nemen vaak, dezelfde rechten als volwassenen. Wanneer vader een hekel heeft om het vuilnisvat buiten te zetten en vindt dat zijn kind dit op zich moet nemen dan kan het dit oneerlijk vinden en zich ertegen verzetten. Wanneer moeder slordig is, maar van haar kinderen verlangt dat ze netjes zijn, dan begrijpen haar kinderen haar dubbele maatstaven misschien niet en verwerpen ze. Wanneer ouders nooit lezen maar dit van het kind wel verlangen, dan zal hij dit niet begrijpen en hij ziet niet in waarom hij zich drukker zal maken over lezen dan zijn ouders. We moeten niet vergeten, dat kinderen hun ouders nadoen. Ouders staan model voor hun beeld hoe mensen zouden moeten zijn en wat belangrijk is en wat niet. Alleen

wanneer er een erg slechte verstandhouding tussen ouders en kinderen bestaat zullen de kinderen misschien als reactie juist iets doen of laten uit verzet tegen hun ouders. Ouders realiseren zich vaak helemaal niet, dat ze zelf iets doen wat ze hun kinderen verbieden. Ze gebruiken grove taal, terwijl hun kinderen dat niet mogen. Niet "wat ouders zeggen" maar "wat ouders doen" beïnvloedt het kind. Adler zag dat kinderen die verwend waren het minste in staat waren de problemen van het leven op te lossen. Men associeert verwennen vaak met bederven. Iets hiervan zit in verwennen, we kunnen echter verschillende vormen van verwennen onderscheiden en elke vorm heeft een speciale invloed op het kind. We onderscheiden 4 vormen van verwenning en wel:

1. te grote toegevendheid (op materieel gebied)
2. te grote toelaatbaarheid (op geestelijk gebied)
3. overbescherming
4. overheersing.

Hoewel ze op elkaar lijken en elkaar in hun toepassing lijken te overlappen zenden ze elk toch een zeer speciale boodschap uit.

Te grote toegevendheid houdt in dat het kind alles krijgt wat zijn hartje begeert. Hij hoeft maar een klap te geven om iets te krijgen. Deze kinderen hebben vaak meer speelgoed dan ze nodig hebben. Als er iets nieuws op de markt verschijnt dan moeten de ouders dat kopen, ook al wil het kind het zelf niet eens. Dit kwetst dan weer de gevoelens van de ouders, maar ze leren er niet van.

Het feit dat ouders het gedrag van kinderen en de rol die zij zelf in dit proces spelen niet begrijpen, is één van de oorzaken van de vele problemen die er tussen ouders en kinderen bestaan. Het geven van teveel dingen aan kinderen is erg gevaarlijk. Ze kunnen denken, dat hun waarde ligt in de hoeveelheid speelgoed en andere dingen die zij krijgen; ze kunnen krijgen associëren met geliefd zijn. Wanneer een kind eenmaal op die manier is opgevoed, voelt hij zich in zijn relatie bedreigd wanneer hij zijn zin

Press opgericht, waar literatuur werd uitgegeven van de Bloomsbury Group, een milieu van intellectuelen en avantgardisten.

Virginia Woolf heeft het protest tegen haar broers positief gericht. In haar publikatie "Een kamer voor jezelf" gaf ze een rake typering van de positie van de vrouw. "Een kamer voor jezelf" bestaat uit 2 lezingen, die Virginia Woolf in 1928 voor studenten in Engeland hield. Ze schreef onder meer "Overigens zullen de vrouwen dacht ik over honderd jaar hebben opgehouden het beschermde geslacht te zijn". Het leek haar logisch dat ze dan zouden deelnemen aan alle werkzaamheden en inspanningen, die haar tot nu toe ontzegd waren. Een voor die tijd zeer vooruitstrevende mening.

Lisa Hobbs

In haar boek "Liefde en bevrijding" geeft zij een interessante, historische beschouwing over de rolpatronen van man en vrouw, jongen en meisje. Zij wijst er in dat boek op, dat in de opvoeding teveel waarde wordt gehecht aan aparte opvoedingsmodellen voor jongens en meisjes. Op deze wijze worden volgens haar de traditionele rolpatronen bevestigd. Dit sluit aan bij de opvattingen van Adler, die voor een gezamenlijke opvoeding van jongens en meisjes was, als oefening en voorbereiding op een toekomstige samenwerking aan een gemeenschappelijke taak.

Lisa Hobbs wil bovendien een verruiming van de huwelijksrelatie. Het zou volgens haar mogelijk moeten zijn, naast de man-vrouw relatie nog andere vriendschappen te hebben. Dit stoelt op de denkbeelden van Erich Fromm, die stelt dat in de liefdesverhouding de paradox werkelijkheid wordt, dat twee mensen één worden en toch gelijktijdig twee zelfstandige individuen kunnen blijven.

Georges Simenon

Georges Simenon had een erg slechte relatie met zijn moeder. Zijn moeder was een zeer gesloten koele vrouw, waar de gevoelige Simenon geen enkele warmte vond.

vertrek uit het gezin, bij haar heeft opgeroepen. Uit deze brieven blijkt duidelijk, dat het vertrek van haar vader een trauma bij haar heeft veroorzaakt.

Ze hebben zich in New York gevestigd. Al gauw onttrok Anais zich aan de deftige armoede van haar moeders pension en ging een eigen leven leiden. Ze werd eerst artiesten-model en later Spaans danseres.

Toen de gevolgen van het trauma zich deden gelden, ging ze in psycho-therapie bij dr. Otto Rank. Later ging ze zelf psychologie studeren en werd zijn medewerkster. Ze ging daarna naar Frankrijk terug. Tot de tweede wereldoorlog uitbrak heeft ze daar gewoond en later woonde ze afwisselend in Frankrijk en Amerika.

Ze onderhield in haar Parijse jaren een intense vriendschap met Henri Miller en andere beroemde artiesten.

Overzien we haar leven, dan zou men kunnen zeggen, dat door het verdwijnen van haar vader uit haar leven, een enorme behoefte is ontstaan aan genegenheid. Dat is in wezen een protest tegen het verdwijnen van haar vader. Door vriendschappen en relaties trachtte ze die leegte op te vullen. Daarnaast heeft ze zich een onafhankelijke positie verworven door als geëmancipeerde vrouw op te treden in groepen van voornamelijk mannelijke, maar eveneens vrouwelijke kunstenaars.

Virginia Woolf

Ook zij heeft een belangrijke plaats ingenomen in de rij van geëmancipeerde vrouwen. Al in 1928 publiceerde zij feministische lektuur. Bij Virginia Woolf heeft de heer Peper geen tendentieuze relatie met haar vader of moeder aangetroffen. Wel was ze al vroeg verontwaardigd over het feit, dat haar broers een academische opleiding konden volgen en zij niet. Zij ging daarom aan zelfstudie doen. Ze kon hierbij gebruik maken van de uitgebreide bibliotheek van haar vader. Ze bestudeerde Grieks en Latijn en wist zich zo te ontwikkelen tot academisch niveau.

Ze heeft een gelijkwaardige plaats naast haar man ingenomen en heeft samen met hem de uitgeverij The Hogarth

niet krijgt. Maar nog erger is de neiging van het kind om te "pruilen" en het feit dat het verwacht dat volwassenen altijd iets geven zonder dat het zelf iets terugdoet.

Te grote toelaatbaarheid is niet precies hetzelfde als te grote toegevendheid zoals we zullen zien. Terwijl het kind dat is opgevoed met teveel toegevendheid een "pruilgedrag" ontwikkelt, zal het kind dat met te grote toelaatbaarheid is opgevoed precies doen waat het zin in heeft zonder rekening te houden met anderen. Dit is vooral een gevolg van die psychologie, die vindt dat kinderen zichzelf moeten kunnen uiten zodat ze geen frustraties krijgen. Deze kinderen houden geen rekening met anderen en stellen hun ouders en soms zelfs hun broers en zusjes in hun dienst. Zij laten alles achter zich slingeren en verwachten dat iemand anders het voor hen zal opruimen en dit gebeurt meestal ook, hoewel soms met ruzie.

We zien dat veel kinderen die op die manier zijn opgevoed heel goed weten hoe ze zich uit vervelende situaties moeten redden en hebben bij voorbaat al excuses klaar: "m'n leraar heeft een hekel aan me, daarom heb ik een slecht cijfer" etc. etc. Wat er ook met hen gebeurt, het is nooit hun eigen fout maar altijd de schuld van iemand anders. Het zijn meestal tirannen, op een charmante of intimiderende manier. Ze zijn meestal alleen geïnteresseerd in het "recht nu" en niet in de gevolgen.

Overheersing

Overheersende ouders geven hun kinderen niet de gelegenheid fouten te maken en hieruit te leren, want zij nemen alle beslissingen voor hen en altijd voor "hun eigen bestwil". Deze kinderen doen geen stap zonder ouderlijke richtlijnen. "Speel maar niet met Suzanne, speel liever met Heleen, zij is meer jouw type." "Lees een goed boek, in plaats van die domme stripverhalen."

Deze kinderen ontwikkelen geen vertrouwen in hun eigen oordeel en kunnen nooit beslissen wat te doen. Zelfs als

ze examens doen of een test afleggen krijgen ze slechte resultaten doordat ze bang zijn een beslissing te nemen, waardoor ze veel vragen onbeantwoord laten. Kinderen die op een overheersende manier zijn opgevoed kunnen ook rebels worden en openlijk of heimelijk in verzet komen tegen hun overheersende ouders.

Overbescherming

Overbescherming en overheersing lijken een beetje op elkaar, maar goedbeschouwd zijn het toch verschillende manieren van verwennen. Terwijl de overheersende ouder het kind angst om zelf te beslissen inboezemt, bezorgt de overbeschermende ouder het kind angst voor het leven. De overbeschermende ouder overschat eventuele gevaren en waarschuwt het kind daar konstant voor. "Ren maar niet anders val je; speel maar niet met grote kinderen, ze zijn wild en kunnen je pijn doen". Deze kinderen mogen vaak niet mee met uitstapjes omdat er iets kan gebeuren. Bij het minste of geringste snuffje houden ze hun kinderen thuis, etc. Deze kinderen zijn vaak eenzaam en hebben geen contact met andere kinderen en worden zeer afhankelijk van het gezelschap van hun ouders.

Liefde

Veel ouders geloven dat het een uiting van liefde is om kinderen hun zin te geven en dat het gevoel geliefd te zijn hen zekerheid geeft. Niemand zal echter over het belang van liefde willen diskussiëren maar misschien wel over wat echte liefde eigenlijk inhoudt. Wanneer we echt van iemand houden moeten we ons emotioneel opofferen indien dat voor diens bestwil is. Wanneer we van een kind houden, moeten we het honger laten lijden wanneer het zich niet aan de etenstijd houdt; we moeten het laten huilen wanneer het teveel aandacht vraagt; etc. etc. Kinderen voelen haarscherp aan hoe afhankelijk de ouders zijn van hun liefde en ze maken daar dankbaar gebruik van. Ze vragen vaak "hou je van me" en dreigen "als ik m'n zin niet krijg, dan houd ik niet meer van je". We moeten ons afvragen of dit wel de

de ervaringen in haar jeugd ertoe hebben geleid, dat ze zich onafhankelijk op wilde stellen en zich in wezen afzetten tegen de moederrol, die haar onaangenaam heeft getroffen. In haar boek "Omzien in verwondering", brengt ze dit op markante manier onder woorden. Ze zegt in de literatuur altijd het traditionele beeld van de wachtende geliefde of wachtende moeder aangetroffen te hebben. Bij Jan Romeijn trof ze een andere wereld aan. Een wereld, die duidelijk stelling nam tegen de gevestigde maatschappijstructuur. Het is bekend, dat het echtpaar Romeijn een pacifistische instelling had en jarenlang actief was in de kommunistische partij. Toch had Annie Verschoor het gevoel, dat de samenwerking met haar man een negatieve invloed had op haar ontwikkeling. Hoezeer ze haar man ook miste, na zijn overlijden leek ze zich pas vrij te voelen en werd ze actief, schreef, hield lezingen en werd als het ware toen pas een onafhankelijk funktionerende vrouw.

Anais Nin

Anais Nin werd in 1903 in Parijs geboren. Ze is erg bekend geworden door haar dagboeken, die zijn uitgegeven. Deze dagboeken bestrijken de periode van 1930 tot 1970. De oorspronkelijke dagboeken bestonden uit 15000 getypte vellen, later zijn ze ingekort tot de nu uitgegeven dagboeken.

Anais Nin was de dochter van de beroemde komponist en pianist Joachim Nin. Ook bij haar speelde de relatie met haar ouders en vooral de relatie met haar vader vermoedelijk een belangrijke rol bij de verdere ontwikkeling van haar leven.

Als kind vergezelde ze haar beroemde vader op zijn concert-tournees. Toen zij 11 jaar oud was verliet haar vader zijn gezin en ging samenwonen met een andere, zeer jonge vrouw. Anais ging toen met haar moeder en twee broertjes naar Amerika. Ze wilden daar een nieuw leven beginnen. Aan boord begon Anais brieven aan haar vader te schrijven. In deze brieven schrijft ze over de gevoelens, die zijn

Kort verslag van de lezing "HET VROUWELIJK PROTEST EN VROUWENEMANCIPATIE", gehouden op 23 september 1978 door de heer C. Peper, maatschappelijk werker te Heemstede.

De titel van de lezing is, zoals de heer Peper uitlegde, in feite een woordomkering van het door Adler gehanteerde begrip manlijk protest. Adler bedoelde hiermee het protest van de vrouw tegen de superieure positie van de man en de inferieure positie van de vrouw.

In autobiografische werken van enkele vrouwelijke en een mannelijke letterkundige heeft de heer Peper ontdekt dat er een psychologische invalshoek is, die ze met elkaar gemeen hebben, te weten de relatie die ze hadden met hun vader of moeder.

Achtereenvolgens werden besproken: Annie Romeijn-Verschoor, Anais Nin, Virginia Woolf, Lisa Hobbs en Georges Simenon.

Annie Romeijn-Verschoor

Annie Romeijn-Verschoor heeft veel bijgedragen op feministisch gebied met name in het tijdschrift "Opzij". Zij groeide op in een zeer rechtlijnig gezin met een dominerende moeder. Haar moeder was een vrouw, die geen gevoelens toonde en de opvoeding vooral richtte op hoe we behoren te zijn. Haar moeder vond het belangrijk, dat men goed in de maatschappij terecht kwam en zich behoorlijk wist te gedragen. Ook stand-gevoeligheid speelde bij haar moeder een belangrijke rol.

Moeder Verschoor benaderde haar kinderen en ook haar man zeer agressief en trad rigoureuus op. In deze atmosfeer kon Annie Verschoor niet zichzelf zijn en werd haar onbevangenheid al zeer vroeg in de kiem gesmoord. Er ontstond bij haar maar één wens, namelijk om zo gauw mogelijk in een ander klimaat terecht te komen.

Toen ze dan ook in haar studietijd de wat non-konformistische figuur Jan Romeijn ontmoette sprak deze haar erg aan en kwam het al gauw tot een huwelijk. Het is mogelijk, dat

juiste liefde is. De ouders werken mee aan de chantagemethode van het kind.

In gezinnen waar wederzijds respect heerst zullen de kinderen verzekerd zijn van de liefde van hun ouders en zelden dreigementen gebruiken.

Autoritair gezin

Er zijn nog steeds veel gezinnen waar de kinderen op een autoritaire manier worden opgevoed "doe wat ik zeg of anders". Wanneer het kind vraagt waarvoor het iets moet doen wordt er geantwoord: "omdat Ik het zeg". Er zijn mensen die beweren dat kinderen die op een autoritaire manier zijn opgevoed toch maar gehoorzamen. Dat is ook wel vaak zo, maar dit berust niet op samenwerking maar op angst. Volwassenen zien deze vorm van gehoorzamen vaak voor samenwerking aan, anderen maken zich er niet druk om zolang de kinderen maar gehoorzamen.

Een overheersende opvoeding wordt vaak verward met een autoritaire opvoeding. Bij nader inzicht blijken ze toch niet synoniem te zijn. De overheersende ouder neemt de verantwoordelijkheid van het kind over vanwege een teveel aan eerzucht, terwijl de autoritaire ouder het kind angst bijbrengt omdat hij zijn macht niet wil afstaan. Zo iemand houdt zich meer bezig met de controle, die hij over het kind heeft dan met de gevolgen voor het kind. Ze geven wel toe dat het hun niet zoveel kan schelen hoe het kind voelt, dat de gevoelens van een kind niet serieus genomen hoeven te worden.

De autoritaire opvoeding geeft geen kinderen, die in een democratische samenleving kunnen functioneren. Deze kinderen ontwikkelen zelden veel zelfvertrouwen en moeten konstant in de gaten gehouden worden. Wanneer we hen aan henzelf overlaten worden ze wild. Terwijl sommige kinderen, oppervlakkig gezien, gehoorzamen, komen anderen in opstand tegen de ouders of leraren; deze kinderen kunnen ernstige delinquenten worden. Goed gedrag moet worden gestimuleerd; het moet verworven worden en het kan nooit worden afgedwongen. De autoritaire opvoeding moet vervangen worden door één die

wederzijds respect bijbrengt. Het kind heeft wel leiding nodig, maar zodanig dat het leert rekening te houden met anderen en doet wat de situatie vereist.

Hoe beïnvloedt de opvoeding het gedrag van het kind op school?

De school is de tweede groep, waarin het kind moet functioneren. In zekere zin is het een verlenging van het ouderlijk huis; het staat tussen thuis en de samenleving. De school kan de fouten die door de ouders gemaakt zijn verbeteren, indien de onderwijzers tenminste zijn opgeleid om te begrijpen hoe ze ouders en kinderen er toe kunnen brengen te veranderen. Jammer genoeg hebben veel onderwijzers deze opleiding niet en bevestigen het kind alleen maar in zijn verkeerde opvatting hoe hij zijn plaats kan behouden. Ouders die hun kinderen hebben geholpen zelfvertrouwen en sociale interesse te ontwikkelen hebben zelden moeilijkheden met hun kinderen op school. Het kan gebeuren dat een kind een nare ervaring heeft met een onderwijzer of een klasgenootje, maar wanneer het is opgevoed uitdagingen het hoofd te bieden en nieuwe dingen leuk te vinden, zal het zelden zo teleurgesteld zijn dat het zijn plezier in school kwijt raakt. We zullen een en ander duidelijk maken met een voorbeeld. Een moedig kind, dat struikelt en valt, zal misschien een tijdje huilen, maar het staat op en gaat verder. Het ontmoedigde kind blijft op de grond liggen huilen tot iemand het helpt opstaan. Het verwende en overbeschermd kind kan weigeren zijn beschermende huis te verlaten en zo zijn ouders manipuleren dat ze zijn zin doen en hem b.v. niet naar de kleuterschool laten gaan, of het niet erg vinden dat hij op de lagere school slecht oplet.

Het geval met Sara is een goed voorbeeld. Sara ging niet naar de kleuterschool, want ze begon te huilen zo gauw haar ouders het woord school maar gebruikten. Ze ervoeren dit als een probleem toen Sara naar de grote school moest. Ze kreeg driftbuien en weigerde te gaan. Toen ik met Sara's ouders sprak hoorde ik dat ze haar in alles haar zin gaven,

vaarding, van geliefd zijn, verschuldigd. Zij zijn hen waardering en een kans zelfrespect te ontwikkelen, verschuldigd, als ook onafhankelijkheid en de kans moed te ontwikkelen en het leven zonder angst tegemoet te zien.

-o-o-o-

Adler, Alfred, *Understanding Human Nature*, 1954, Perma Books
Dreikurs, Rudolf, *Fundamentals of Adlerian Psychology*
Alfred Adler Institute, Chicago, Illinois,
1953

Dreikurs, Rudolf, *Kinderen dagen ons uit*, Contact, Amsterdam, 1972

Dreikurs, Rudolf; Grunwald, Bronia; Pepper, Floy; *Maintaining Sanity in the classroom*, Harper and Row, Publishers, New York, 1971.

Ingezonden mededeling:

De heer H.M. Visman, Edisonstraat 1,
1972 RK IJmuiden, biedt diverse boeken
op psychologisch terrein te koop aan.
Op schriftelijk of telefonisch verzoek
kan hij u een lijst van de aangeboden
boeken toezenden. Zijn telefoonnummer
is 02550-11913

staan, zoals schreeuwen, zich niet aan afspraken houden, zonder respekt over het kind spreken, liegen en soms zelfs stelen. Het is niet ongewoon dat ouders een briefje schrijven met valse excuses wanneer hun kinderen zo maar thuis blijven, terwijl ze hun kinderen bestraffen, wanneer zij liegen. Onderwijzers die het niet erg vinden om een andere onderwijzer op te zoeken en zo kinderen storen die trachten te werken, straffen kinderen, die praten en storen. Zij zetten kinderen te schande en vernederen hen, maar straffen kinderen die "spontaan" reageren. Dit bedoelen we wanneer we gelijkwaardigheid tussen volwassenen en kinderen propageren en we beweren niet zoals sommigen geloven, dat kinderen dezelfde kennis en ervaring hebben als de volwassenen.

De familie-raad en het klasgesprek

De beste manier om kinderen te beïnvloeden is waarschijnlijk door een open en onbelemmerd gesprek. Dit vereist, dat ouders en onderwijzers de tijd nemen om naar kinderen te luisteren, gezichtspunten uit te wisselen, de kinderen te betrekken bij de problemen die zich thuis of in de klas voordoen.

Dit vereist op zijn beurt, dat de volwassenen vertrouwen hebben in de kinderen en hen toestaan hun suggesties aan te vullen en te leren van eventuele fouten. We zien dat dit het beste werkt wanneer ouders en kinderen in een familie-raad bijeenkomen en wanneer onderwijzers en studenten hun problemen bepraten in een klasgesprek. Hier komen volwassenen en kinderen als gelijkwaardig bij elkaar met een gemeenschappelijk doel. Zulke bijeenkomsten worden de konferentietafel waar een ieder zijn wapens neerlegt en waar iedereen een oplossing zoekt voor de problemen. Wanneer ouders en kinderen met zulke konferenties zouden beginnen wanneer de kinderen nog jong zijn dan zouden veel toekomstige problemen waarschijnlijk nooit ontstaan.

Wat zijn ouders aan hun kinderen verplicht?

Zij zijn hen een gevoel van waarde, van respekt, van aan-

omdat ze snel over haar toeren was en zij dat niet wilden. Ze ging niet naar bed als haar ouders ook niet gingen. Dus gaven ze haar haar zin en stonden weer op wanneer Sara sliep. Het is te begrijpen, waarom ze niet naar school wilde. Een ander voorbeeld.

Dit gaat over een moeder die twee zoons had met leer- en gedragsmoeilijkheden op school. Ze vertelde me dat ze speciaal eten voor de jongens kookte want "wie houdt er ooit zoveel van ze als een moeder? Laat ze maar van hun jeugd genieten." We zien dat er een direkt verband bestaat tussen de manier van opvoeden thuis en de problemen op school. In beide gevallen wisten de onderwijzers hier niets van omdat ze niet van de situatie thuis op de hoogte waren. Het is een droevig feit, dat de onderwijzers net zo slecht het gedrag van het kind begrijpen als de ouders en dat beiden niet weten wat ze moeten doen wanneer het kind hen uitdaagt. Dr. Dreikurs zegt hierover: "hoe minder de onderwijzer weet wat hij moet doen des te meer verwacht hij van de ouders (Dreikurs R., Psychology in the classroom). Onderwijzers verwachten dat de ouders er voor zorgen dat hun kinderen zich in de klas prettig gedragen en opletten. Dit irriteert veel ouders die daardoor weer geen zin hebben om naar de ouderavonden te gaan.

Onderwijzers weten hoe ze iets moeten onderwijzen wanneer de kinderen dat toelaten, maar zo gauw de kinderen protesteren, weten ze absoluut niet meer wat ze moeten doen. Zij doen precies hetzelfde als de ouders, ze reageren emotioneel en doen zo precies wat het kind verwacht: vitten, herinneren, helpen, schreeuwen of straffen. Zo versterken ze de verkeerde gedachtengang van het kind wat het moet doen om er bij te horen.

Aangezien ouders niet beseffen in hoeverre zij bijdragen tot het probleem van het kind op school is het de taak van de onderwijzers om hen dat uit te leggen en hen te helpen. Veel onderwijzers willen dit echter niet, waarschijnlijk omdat ze het geen plezierige taak vinden en misschien ook wel omdat ze zelf niet weten wat ze moeten doen. Onderwijzers die geloven dat ze resultaat kunnen hebben

met een kind dat zich slecht gedraagt, zonder naar de opvoeding en de omstandigheden thuis te kijken, zijn naïef als ze denken dat ze het gedrag van het kind kunnen beïnvloeden. Dit houdt niet in dat er geen onderwijzer ooit succes had, maar dat gebeurde zelden. Ouders en onderwijzers moeten samenwerken.

Wanneer een ouder praat over de problemen die ze thuis met het kind heeft en vertelt hoe erop gereageerd wordt kan de onderwijzer hieruit hele belangrijke conclusies trekken, waardoor hij het gedrag van het kind beter begrijpt en wat hij moet doen om het te veranderen.

Een gesprek tussen de onderwijzer en de ouders moet er één zijn van "geven-en-nemen", gebaseerd op vertrouwen en samenwerking. Na afloop moeten beiden een prettig gevoel hebben over het gesprek en het idee hebben dat ze iets bereikten.

Specifieke adviezen

Voordat we kunnen handelen volgens specifieke adviezen moeten we ons eerst realiseren dat kinderen, die "dwars liggen" altijd ontmoedigde kinderen zijn. Daarom is het belangrijkste advies aan ouders en onderwijzers zich bewust te worden waardoor het kind ontmoedigd wordt en zich de kunst van het bemoedigen eigen te maken. Zonder bemoediging lukt het ons nooit het kind zijn gedrag te laten veranderen en andere en meer acceptabele wegen te bewandelen om zijn doel te bereiken.

Helaas verstaat maar een enkeling de kunst anderen te bemoedigen; het moet geleerd worden. Ouders en onderwijzers zijn zich niet bewust hoe ze konstant kinderen ontmoedigen, niet uit haat of gebrek aan interesse, maar uit onwetendheid. Ze geloven werkelijk dat ze het kind aansporen iets beter te doen door hem te schande te maken of te straffen; wanneer ze zijn fouten en zwakheden benadrukken. Zulke ontmoediging begint al in de jeugd.

Overbezorgde en ongeduldige ouders laten het kind niet zelf zijn beker vasthouden omdat hij zou kunnen knoeien;

misschien zonder straf ook wel veranderd hebben.

Sommige kinderen zijn onder de indruk van de macht van de volwassenen en gehoorzamen, maar meestal zullen ze zelf deze macht willen hebben en doen van alles om die te krijgen. Volwassenen realiseren zich dit echter niet altijd. Kinderen die werken op dit machtsprincipe worden dwars en niets kan hen hun weerstand doen opgeven; zij kunnen weigeren te werken, te studeren, schoon te maken of gaan liegen, stelen, vechten, ze doen datgene wat volwassenen treft en ongelukkig maakt. De oudere kinderen roken, komen in aanraking met de politie, en worden vaak zware delinquenten om het de volwassenen, die hen met strafmaatregelen in bedwang hielden, betaald te zetten.

Machtsstrijd

We kunnen er niet genoeg op wijzen, dat volwassenen en onderwijzers zich niet in een machtsstrijd moeten laten verwickelen. Iedere keer wanneer ze een kind proberen te bewegen iets te doen lokken ze zoiets uit. Volwassenen winnen zelden in zo'n situatie, ook al gehoorzaamt een kind op dat moment. De volgende dag moeten ze weer helemaal opnieuw beginnen om het kind te laten gehoorzamen. Het is een zinloze strijd. Bovendien, leren ze het kind dat macht resultaat geeft en bereiken ze slechts datgene wat ze helemaal niet willen, een weerstandbiedend kind.

Te eerzuchtige ouders en onderwijzers stellen vaak te hoge doelen voor het kind. Veel kinderen geven het dan op omdat ze denken dat het gemiddelde niet goed genoeg is voor de volwassene. Het vereist dat zowel de ouders als de onderwijzers hun eigen waarden en verwachtingspatroon verleggen om zo reële doelen voor de kinderen te stellen.

Gelijkwaardigheid

Ouders en onderwijzers hebben niet in de gaten, dat ze de kinderen tegen zich in het harnas jagen wanneer ze zichzelf rechten verlenen, die ze de kinderen niet toe-

gevraagd: "moeten volwassenen dan niets doen als kinderen hen uitdagen of zich misdragen?"

Natuurlijke en logische gevolgen

Dit is een terechte vraag. We propageren niet om "niets" te doen, integendeel we raden altijd aan "iets" te doen als kinderen geen rekening houden met de regels van de samenleving - thuis of op school. Daar we geen "geweld" propageren raden we aan om de natuur zijn gang te laten gaan en het kind de natuurlijke of logische gevolgen te laten ervaren. Dit vereist een komplette omschakeling in het denken van volwassenen. Volwassenen hebben het er moeilijk mee te geloven dat kinderen positief reageren wanneer ze de logische gevolgen toepassen, omdat ze zo weinig vertrouwen hebben in kinderen.

Waarom werken logische en natuurlijke gevolgen wel wanneer straf geen effect heeft? In beide gevallen, logische en natuurlijke gevolgen, kan het kind de gevolgen alleen maar verbinden met zijn eigen keus, terwijl straf wordt gegeven door volwassenen, het kind is overleverd aan hun genade. Hij heeft geen inbreng.

Om dit duidelijk te maken bekijken we een kind dat rent en valt. Hij kan huilen maar kan niemand de schuld geven. Dit is een natuurlijk gevolg wat door niemand was georganiseerd. Logische gevolgen zijn wel beraamd. We geven het kind de keus om zonder duwen samen met de andere kinderen naar beneden te gaan of in de klas te blijven tot iedereen weg is. Wanneer hij kiest met de andere kinderen naar beneden te gaan en duwt toch die kinderen die voor hem lopen en de onderwijzer vraagt hem in de klas te wachten tot ze allemaal weggegaan zijn, kan hij dit logische gevolg alleen maar verbinden met zijn eigen keus.

Volwassenen hebben het moeilijk logische gevolgen toe te passen voornamelijk omdat ze zich verzetten tegen het opgeven van hun macht over de kinderen.

De meeste kinderen leggen geen verband tussen de "misdaad" en de straf. Degenen die het wel doen zouden hun gedrag

zullen hem voeren, omdat hij er anders een troep van maakt en helpen hem bij het aankleden omdat het anders te lang duurt.

Ik zag hoe een vader zijn kind niet zelf een snoepje uit het papiertje liet halen, terwijl hij zei: "daarvoor ben je nog te klein". Het kind werd hierover zo boos, dat hij zijn snoepje weggooide toen zijn vader het hem gaf. De vader had het kind onbewust de boodschap gegeven: je bent niet in staat zelf iets te doen. Zo begint het ontmoedigingsproces vaak. Goedbedoelende onderwijzers maken vaak dezelfde fout wanneer ze geen geduld kunnen opbrengen voor kinderen, die wat meer tijd nodig hebben om hun laarzen of jas aan te doen en hen gaan helpen. Zij ontmoedigen kinderen in hun streven onafhankelijk te worden door hen konstant allerlei dingen te helpen herinneren zoals: ga je huiswerk maken, pak je potlood, etc. etc. Wanneer een onderwijzer een boek, wat het kind zelf heeft uitgekozen omdat het onderwerp hem interesseert, afpakt omdat hij het te moeilijk voor hem vindt, ontmoedigt hij het kind wat het lezen betreft. Het is bemoedigender wanneer hij het goed vindt en het kind aanraadt eventuele moeilijke woorden aan anderen in de klas te vragen. We kunnen ons afvragen wat is precies bemoediging. Bemoediging is een complex geheel; de ontwikkeling is afhankelijk van een aantal grote en kleine zaken, die steeds wisselen. Daardoor is het niet mogelijk een exakte definitie te geven.

Het beste kunnen we zeggen, dat bemoediging datgene is, waardoor het kind merkt dat we hem respekteren, vertrouwen, in hem geloven, van hem houden en dat zijn huidige onkunde geen afbreuk doet aan zijn waarde als persoon. Bij bemoediging gaat het vaak om niet-tastbare zaken, zoals het moment, de toon, of we iets in privacy aan een kind zeggen of in aanwezigheid van anderen, om er maar een paar te noemen. Het is niet zo belangrijk wat we zeggen, maar hoe een kind het opvat en welke konklusies hij eruit trekt. Een kind kan zich bemoedigd voelen wanneer een onderwijzer of ouder b.v. tegen hem zegt: "ik weet dat je het zou kunnen als je het probeerde", maar een ander kind ontmoedigd

(lees verder op blz. 23)

Rudolf Dreikurs Fortbildungsseminar

gefördert durch die

Internationale Vereinigung für Individualpsychologie

Unter Leitung von

(Internat. Committee for Adlerian Summer Schools and Institutes)

vom 25. 7. – 8. 8. 1979

in Geroldswil/Schweiz

Frühere internationale Fortbildungsseminare:

Dänemark	1962	Holland	1974
Oregon	1963	Griechenland	1975
Kreta	1969	Österreich	1976
Deutschland	1971	Holland	1977
Israel	1971	England	1978
Portugal	1973		

omdat hij het al probeert en daar zijn pogingen niet opgemerkt of gewaardeerd worden er maar helemaal mee stopt. Willen we bemoedigen dan moeten we ons konstant bewust zijn wat we zeggen en op welk moment.

Straf

In plaats van een kind te straffen zouden we hem eigenlijk duidelijk moeten maken waarom hij zo doet en hem helpen andere wegen te vinden om te voelen dat hij erbij hoort. We moeten hem zijn kracht laten ontdekken en dat leren juist te gebruiken. Dit vereist wel vertrouwen in het kind en het inzicht dat het geen zin heeft een kind onze wil op te leggen. Er is geen straf die langdurige onderdanigheid zal opleveren. Tenslotte moeten ouders en onderwijzers wel inzien, dat kinderen zullen terugslaan, zeker wanneer hen met kracht iets ingeprent is. Zij kunnen niet dezelfde middelen gebruiken die volwassenen gebruiken om te straffen, maar zij kunnen straffen door niet te leren, niet te luisteren, te stelen, te liegen etc. etc.

Beloning

Even sterk zijn we erop tegen om kinderen te belonen voor iets wat ze gedaan hebben. Zowel beloning als straf horen thuis in een autokratische samenleving, waar autoritaire figuren het recht hebben te belonen voor goed gedrag en te straffen voor ongehoorzaamheid. Wanneer we kinderen belonen voor iets wat ze doen in het belang van anderen of omdat ze verantwoordelijkheid voor zichzelf tonen, geven we indirect toe dat datgene wat we hen vragen eigenlijk unfair is zodat ze beloond dienen te worden. In een samenleving waar wederzijds respect en medeleven heerst hoeft niemand beloond te worden omdat hij leert of bijdraagt aan het welzijn in het algemeen. Een beloning geeft een kind zelden het gevoel dat het erbij hoort of voldoening als het iets afmaakt. Alleen het bijdragen helpt mensen zulke gevoelens te ontwikkelen. Vaak wordt ons

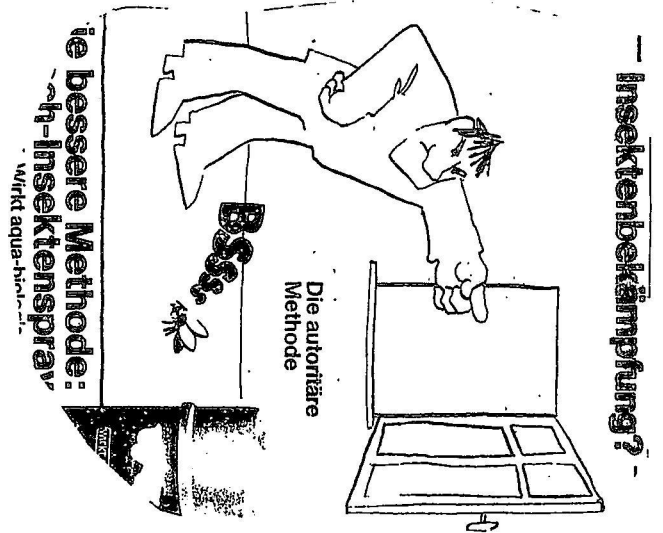
Programm:

- 25. Juli 1979 Mittwoch: Ankunft, Registrierung und Einteilung der Klassen. 20.00 Eröffnung
- 26., 27., 28. Juli 1979 Donnerstag bis Samstag: (s. nachf. Tageseinteilung)
- 29. Juli 1979 Sonntag: Freier Tag (sightseeing)
- 30. Juli-3. August 1979 Montag bis Freitag: (siehe nachf. Tageseinteilung)
- 4. August 1979 Samstag: Freier Tag (sightseeing)
- 5., 6. August 1979 Sonntag bis Montag: (siehe nachf. Tageseinteilung)
- 7. August 1979 Dienstag: Zusammenfassung und Beurteilung des Seminars - abends Abschiedsparty
- 8. August 1979 Mittwoch: Abreise

Tageseinteilung:

- 8.45 Uhr-10.00 Uhr Plenumsveranstaltung
- 10.30 Uhr-12.00 Uhr Seminararbeit (Block I)
- 12.30 Uhr-14.00 Uhr Gemeinsamer lunch in der Hostellerie
- 14.00 Uhr-15.30 Uhr Spezielle Interessengruppen, Mittagspause u. Erholung
- 16.00 Uhr-17.30 Uhr Selbsterfahrungsgruppen (Block II)
- 18.00 Uhr-19.30 Uhr Abendessen
- 20.00 Uhr Demonstrationen individualpsychologischer Techniken oder kulturelle Veranstaltungen

Sprache: Englisch und Deutsch

Das Rudolf-Dreikurs-Sommer-Institut

Rudolf Dreikurs gründete das Institut, um die Lehre Alfred Adlers zu verbreiten, die er nicht nur als eine psychotherapeutische Methode, sondern auch als eine „philosophische Art zu leben“ verstanden wissen wollte. Schon zu Beginn seiner nervenärztlichen Praxis in Wien hielt er es für notwendig, diese auf die Gemeinschaft auszudehnen. Er war davon überzeugt, daß eine Erziehung in Elternhaus und Schule im Sinne Adlers jedem Menschen helfen könnte, seine Möglichkeiten besser zu verwirklichen, weil er ein Gefühl für Stärken und Fähigkeiten und der Verantwortung, Bürger einer freien Welt zu sein, entwickeln kann. Dreikurs wußte um den Wert der Prophylaxe.

Von Österreich ausgehend entwickelte sich die Arbeit, die nach Rudolf Dreikurs erstem Besuch in Brasilien 1937, in Israel 1959 und den ersten Internationalen Sommerschulen in Dänemark 1962 und in Oregon USA 1963 internationales Ausmaß annahm. Das Leben im Sinne des „Gemeinschaftsgefühls“ sollte nach seiner Vorstellung immer größeren Gruppen Frieden und Freundschaft ermöglichen.

Es war Rudolf Dreikurs Wunsch, das Sommerinstitut in jedem Jahr in einem anderen Land abzuhalten.

Tee Dreikurs

Das Rudolf-Dreikurs-Sommer-Institut 1979 in der Schweiz

Das Rudolf-Dreikurs-Fortbildungsseminar 1979 findet in der schönen kleinen Stadt Geroldswil, 12 km von Zürich entfernt, statt. Die Veranstaltungen werden in der Hostellerie abgehalten. Andere Unterbringungsmöglichkeiten bieten das Hotel Sommerau, ein Motel und ein Zeltplatz.

Studienangebote

ICASSI 1979 bietet ein umfassendes Programm der Philosophie und der Theorie der Individualpsychologie Alfred Adlers. In Seminaren, Kursen und Praktika können sich Berater, Psychotherapeuten, Lehrer, Theologen, Angehörige sozialpädagogischer Berufe und auch Laien beruflich und persönlich fortbilden. Europäische Teilnehmer können mit von ihren Vereinigungen zugelassenen Lehranalytikern arbeiten.

Plenumsveranstaltungen, Seminare, fachlicher und kultureller Austausch sind wichtige Programmteile. Die Teilnehmer und Dozenten kommen aus verschiedenen Ländern u. bringen einen deutlich internationalen Akzent in das Programm.

Teilnahmebeschränkung

ICASSI 1979 hat für 320 Personen - einschließlich Mitarbeiter - Unterbringungsmöglichkeiten in den Hotels und Motels der Umgebung.

Reservieren Sie also rechtzeitig!

Teilnehmer die nicht in einem der angegebenen Hotels wohnen möchten, werden erst angenommen, wenn diese ausgebucht sind.

Kosten

Kursgebühren: (ausschließlich für 14 Tage)

DM 455,- (einschl. 11 lunches) pro Person

DM 710,- (einschl. 11 lunches) für Ehepaare

DM 355,- (einschl. 11 lunches) für schulentlassene Jugendliche und für Studenten, insofern sie ganztags in der Ausbildung stehen u. Ausweise vorzeigen können.

DM 140,- für Kinder

Penionskosten: (ausschließlich für 14 Tage)

Hostellerie (Geroldswil)

Doppelzimmer mit Bad, Halbpension (Kinder unter 12 Jahren zahlen den halben Preis)

DM 744,- / pro Person

Sommerau Hotel (Deltikon)

- 6 Min. von Geroldswil -

Doppelzimmer mit Bad und Frühstück

DM 465,- / pro Person

Doppelzimmer ohne Bad einschl. Frühstück

DM 353,- / pro Person

Einzelzimmer mit Bad und Frühstück

DM 623,- / pro Person

Einzelzimmer ohne Bad einschl. Frühstück

DM 465,- / pro Person

(Kinder unter 12 Jahren zahlen den halben Preis)

Motel (Spreitenbach)

- 10 Min. von Geroldswil -

Doppelzimmer

DM 381,50/ pro Person

3-Bettzimmer

DM 316,- / pro Person

4-Bettzimmer

DM 279,- / pro Person

N. B. Oben genannte Preise werden sich ändern, wenn der Wert des amerikanischen Dollars sich zwischen dem 1. Oktober 1978 und dem 1. August 1979 um mehr als 5% ändert.

Anmeldung und Bezahlung

Mittels beiliegendem Anmeldeformular an:

ICASSI

c/o Theo Schoenaker

Rudolf-Dreikurs-Weg 4-6

6492 Sinntal-Züntersbach

und gleichzeitiger Überweisung der Anmeldegebühr in Höhe von DM 100,- an:

ICASSI 1979

Konto-Nr. 1545 bei der Volksbank

D-7759 Immenstaad/Bodensee

* zie blz. 40

Man kann sich nur für das ganze 14-tägige Seminar anmelden. Nur wer aufgrund zu später Anmeldung nicht mehr aufgenommen werden kann oder einen medizinischen Attest wegen Krankheit vorlegen kann, erhält die Anmeldegebühr zurück.

Anmeldungen werden in der Reihenfolge des Anmeldegebühreneingangs berücksichtigt.

Bitte, senden Sie Ihre Anmeldung bis zum 1. April 1979 an oben angegebene Adresse.

Der Gesamtbetrag abzügl. der Anmeldegebühren ist bis spätestens 1. Juni 1979 einzubezahlen.

Bestätigung:

Nach Eingang des Anmeldeformulars und der Anmeldegebühr erhalten Sie eine Teilnahmebestätigung mit weiteren Einzelheiten.

Stipendien:

In besonderen Fällen können Teilnehmer bis zum 15. März 1979 Nachlaß der Kursgebühren beantragen.

Es stehen außerdem drei Stipendien für Kursgebühr und Vollpension zur Verfügung. Es sind:

- 1.) Das Rudolf Dreikurs-Erinnerungs-Stipendium
- 2.) Das Ruth-Holger-Nielsen-Erinnerungs-Stipendium
- 3.) Das W. L. „Bill“ Pew-Erinnerungs-Stipendium

Sie stehen einem auf dem Gebiet der Individualpsychologie schon tätigen Fachmann, einem Laien, der sich auf dem Gebiet der Familienerziehung aktiv betätigt, und einem Studenten, der sich auf eine Individualpsychologische, fachmännische Laufbahn vorbereitet, zur Verfügung.

Stipendienanträge können geschickt werden an:
ICASSI, c/o Theo Schoenaker, Rudolf-Dreikurs-Weg 4-6,
6492 Sinntal-Züntersbach

Lehrkörper und Organisatoren von ICASSI 1979

- Thea Ahrens
Dipl. Psychologin, Psychotherapeutin (IP), Lehranalytikerin (Deutschland)
- Elsa Andriessens,
Dr. Dipl. Psychologin, Psychotherapeutin (IP), Lehranalytikerin (Deutschland)
- Erik Blumenthal
Psychologe, Psychotherapeut (IP), Lehranalytiker, Präsident der Schweizerischen Gesellschaft für Individualpsychologie (Deutschland und Schweiz)
- Marianne Blumenthal,
IP-Beraterin, Kunsttherapeutin (Deutschland)
- Jaqueline Brown,
Dozentin am Adler-Dreikurs Institut, Bowie State College, Bowie, Maryland (USA)

- Juliet Cavadas,
M.A., Psychologin, Hochschuldozentin (Griechenland)
- Oscar Christensen,
Ed.D., Hochschuldozent (USA)
- Eva Dreikurs Ferguson,
Ph.D., Hochschuldozentin (USA)
- Sadie E. „Tee“ Dreikurs,
Künstlerin, Kunsttherapeutin, Sozialarbeiterin (USA)
- Leo Gold,
Ph. D. früherer Präsident der NASAP, Dozent am Alfred Adler Institut New York und Adler-Dreikurs Institut in Bowie (USA)
- Bronia Grunwald,
M.Ed. Psychologin, Dozentin (USA)
- Mica Katz,
M.A., Dipl.-Psychologin, Dozentin, Direktor des Alfred Adler Institut in Tel Aviv (Israel)
- Eva Kirchner,
Therapeut und Erziehungsberater am Alfred Adler Institut, Tel Aviv (Israel)
- Sigrun Koch,
Dr. med. Fachärztin für Neurologie und Psychiatrie, Psychotherapeutin (IP), Lehranalytikerin (Deutschland)
- Richard Kopp,
Ph.D., Klinischer Psychologe und Universitätsprofessor (USA)
- Bruno Kunz,
Rektor und Familienberater, Uster (Schweiz)
- Victor Louis,
Dr. med. Universität Zürich, Lehranalytiker, Küssnacht (Schweiz)
- Hal Mc. Abbee
Ed.D., Hochschuldozent, ICASSI Administrator (USA)
- Edna Nash,
M.Ed., Hochschuldozentin (Kanada)
- Maria Pappas,
M.A., (USA)
- Floy Pepper,
M.S., Dozentin (USA)
- Mim Pew,
M.S.W., A.C.S.W., Hochschuldozentin (USA)
- Beatrice Saemann,
Kindertherapeut, Basel (Schweiz)
- Theo u. Toni Schoenaker,
Logopäden, I.P.-Berater (Deutschland und Holland)

20

- Albrecht Schottky,
Dr. med. Facharzt für Neurologie und Psychiatrie, Psychotherapeut (IP), Lehranalytiker (Deutschland)
- Tim Smithells,
Erziehungsberater und Jugendarbeiter, Christ Church Neuseeland
z. Zt. London, England
- Frank Walton,
Ph.D., Psychologe, Erziehungsberater, ehe. früh. Präsident d. NASAP (Columbia)
- Katherine Walton,
M.A., Erzieherin, Columbia, S.C. (USA)
- Achi Yotam,
M.A., Hochschuldozent (Israel, USA und Kanada)

ICASSI-Direktorium:

- Vorstand: Erik Blumenthal, Deutschland und Schweiz
Eva Dreikurs Ferguson, USA
Achi Yotam, Israel
- Sekretärin/Schatzmeister: Edna Nash, Kanada
Leo Gold, USA
- Mitglieder: Juliet Cavadas, Griechenland
Sadie „Tee“ Dreikurs, USA
Bronia Grunwald, USA
Werner Morokutti, Österreich
Miriam Pew, USA
Theo Schoenaker, Holland und Deutschland
- Andere: Hal Mc. Abbee, ICASSI Administrator, USA
Gordon Platt, Assistent d. ICASSI Administrators, Sacramento, USA
Virginia Brooks, ICASSI Botschafter, Minnesota
Della Irwin, ICASSI Historiker, Canada
Marlis Witta, Koordinator des Gastlandes, Geroldwil, Schweiz
Yvonne Schürer, Koordinator des Gastlandes, Birmsersdorf, Schweiz
Anita Ehlers, Übersetzerin

Das Programm von ICASSI 1979

Jeder Tag beginnt mit einer Vorlesung vor dem Plenum. Klassen treffen sich um 10.30 und 16.00 Uhr, spezielle Interessengruppen um 14.00 Uhr.

Eine Abendsitzung um 20.00 Uhr bietet Demonstrationen, Kulturaustausch und Parties. Gelegenheit zu geselligem Zusammensein ergibt die Stunde vor dem Abendessen.

Seminar	Dozent Englisch	Dozent Deutsch
Familienberatung	Christensen	Grunwald
Familienerziehung	Nash	Andriessens
Eheberatung	Cavadas	Blumenthal, E.
Frühkindliche Erziehung	K. Walton	Saemann
Psychologie im Klassenzimmer (Anfänger)	Nash	Kunz
Berufliche Fortbildung	Christensen mit deutscher Übers.	
Lehrerverhalten (für Fortgeschrittene)	Pepper mit deutscher Übersetzung	
Grundlagen und Techniken der Kunsttherapie	Tee Dreikurs mit deutscher Übers.	
Grundlagen u. Techniken der Kunsttherapie mit Kindern	N. L. Mc.Abbey	
Gruppenberatung	Cavadas	
Probleme am Arbeitsplatz	Eva Dreikurs-Ferguson mit dt. Übers.	
Außenseiter der Gesellschaft: Drogenabhängigkeit, Alkoholismus, Aggressivität und Resignation	Pappas	
Arbeit mit Jugendlichen	F. Walton	Schottky m. Übers.
* Neurosen und Psychosen		
Ausgewählte Kapitel aus der Individualpsychologie für Anfänger	Brown, J.	Louis
für Fortgeschrittene	Yotam	Koch
Grundlagen und Techniken:		
* Indiv. Psychotherapie	Katz	Kunz
* Traumdeutung	Gold	Koch
* Lebensstilanalyse	Kopp	Ahrens
* Gruppenpsychotherapie	Pappas	Kirschner
Sozialtherapie	Theo u. Toni Schoenaker m. engl. Übers.	
Psychodrama	M. Pew	
* Seminare für Psychotherapeuten und Berater oder sich in Weiterbildung zum Psychotherapeuten oder Berater befindende Teilnehmer.		
Spezielle Selbsterfahrungsgruppen		
Für Jugendliche	F. Walton	
Psychodrama	M. Pew	
Sozialtherapie		Schoenaker

Leiter von Selbsterfahrungsgruppen (Englisch) sind: Brown, Yotam, Katz, Kirschner und Kopp.

Leiter von Selbsterfahrungsgruppen (Deutsch) sind: Ahrens, Andriessens, Koch, Louis/Schürer, Saemann, Schottky.

Das Kinder- und Jugendprogramm wird von K. Walton und Tim Smithells gestaltet und geleitet.

21